

Endringar i barnehagelova

Marianne Svege og Line Sperre
Utdanning og verjemål

Fylkesmannen i Vestland

25.11.2020

BARNEHAGE

Kommunen som
barnehagemyndigheit

Kommunen som
barnehageeigar

Private
barnehageeigarar

Kommunale
barnehagar

Private
barnehagar

SKULE

Kommunen
som
skuleeigar

Kommunale
skular

Barnehagesektoren i dag

- Opp til kommunen å bestemme organisering av oppgåvene som eigar og myndigheit
- I 40 % av kommunane blir eigarrolla og myndigheitsrolla utøvd av same person
- I meir enn 1/3 av kommunane er tilsette som utøver myndigheitsrolla og eigarrolla organiserte under same leiar
- I 7 % av kommunane er det barnehagestyrar som utfører myndigheitsoppgåvene

Kommunen som barnehagemyndighet

- Barnehagelova inkludert tilhørende forskrifter:

§ 8. *Kommunens ansvar*, § 10. *Godkjenning*, § 11. *Familiebarnehager*, § 12. *Samordnet opptaksprosess i kommunen*, § 12 a. *Rett til plass i barnehage*, § 13. *Prioritet ved opptak*, § 14. *Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager*, § 15. *Foreldrebetaling*, § 16. *Tilsyn*, § 16 a. *Kommunens adgang til å anvende økonomiske reaksjonsmidler overfor ikke-kommunale barnehager*, § 17 *styrer*, § 17 a *Pedagogisk bemanning*, § 18. *Grunnbemanning*, § 18 c *Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet*, § 19. *Politiattest*, § 19a - § 19 i *spesialpedagogisk hjelp m.m.*, § 22 a. *Innhenting av opplysninger fra Folkeregisteret*

- Forvaltningslova gjeld for disse områda
- Kommunen utøver myndighet på disse områda – ikkje styring

Eigaroppgåver

Eigaroppgåver – kommunale og private barnehageeigarar

- Barnehageloven §§ 1, 1a, 2, 2 a, 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14 a, 15, 17, 17 a, 18, 18a, 18b, 18 c, 19, 19 i, 20, 21, 22, 23 og 24, inkludert tilhøyrande forskrifter.
- Forvaltningslova gjeld ikkje
- Barnehageeigar har styringsrett på desse områda

Eks: Krav om politiattest § 19

Eigar:

- Vurdere behov for politiattest (ved mulighet til å være i direkte kontakt med barna)
- Innhente gyldig attest før søkjar blir tilsett
- Ansvar for oppbevaring og makulering

Barnehagemyndighet:

- Ved godkjenning av barnehagen innhente gyldig politiattest frå eigar, eigar av barnehagen sine lokalar og familiemedlemmer - om moglegheit til å være i direkte kontakt med barna i barnehagen.
- Ansvar for oppbevaring og makulering
- Rettleie eigar om krav til politiattest
- «Påse» at barnehageeigaren etterlever regelverket

Eigarskap vs. utøving av myndigheit

Eigarskap – gjeld private og kommunale eigarar

- Barnehageeigar kan krevje at barnehagen utfører oppgåver.
- Barnehageeigar kan bestemme korleis barnehagen skal løyse oppgåvane, og bestemme kvaliteten på barnehagetilbodet .
- Barnehageeigar kan gjennom styringsretten krevje rapportering frå barnehagen på at oppgaver er utført.
- Barnehageeigar er ansvarlig for at barnehagen oppfyller lov og rammeplan
- Krav til internkontroll frå 1.januar 2021

Utøving av myndigheit – gjeld kommunen

- Barnehagemyndigheita ikkje rett til å krevje at barnehageeigar utfører oppgåver. Barnehageeigar er autonom. Barnehagemyndigheita har berre rett til å kontrollere gjennom tilsyn.
- Barnehagemyndigheita kan berre krevje at minstekrava i lova er oppfylt. Barnehagemyndigheita kan ikkje bestemme kvaliteten på tilbodet utover dette.
- Forholdet mellom barnehagemyndigheita og barnehageeigar regulert i forvaltningslova.
- Internkontrollkrav i kommunelova gjeld

Internkontroll for barnehagemyndigheita

- Oppdatert føresegn om internkontroll i kommunelova § 25-1
- Meir omfattande regulering av internkontrollen enn kommuneloven av 1992
- Minstekrav til korleis internkontrollen i kommunen skal vere
- Lik regulering for ulike sektorar – meir helheitleg grep om internkontrollen i kommunen
- Fylkesmannen får heimel til å føre tilsyn med internkontrollen – barnehagelova § 54

Internkontroll for barnehageeigar

- Ny barnehagelov § 9
- Tilsvarende innhald som internkontrollføresegna i kommunelova § 25-1
- Felles for kommunar som driv barnehagar og private aktørar

Barnehagemyndigheita si plikt til å «påse» regeletterleving

- Ny eigarplikt som barnehagemyndigheita skal «påse», jf. barnehageloven § 8
- Krev god oversikt over kva plikter som ligg til barnehagemyndigheit og kva plikter som ligg til barnehageeigar
- Barnehagemyndigheita må ha tilstrekkeleg informasjon om korleis barnehagane oppfyller plikta til å ha internkontroll
- Barnehagemyndigheita må bruke denne informasjonen til å gjere risikovurderingar for å vurdere behov for rettleiing og tilsyn
- Barnehagemyndigheita må gjennomføre rettleiing og tilsyn i tråd med sine risikovurderingar

Regulering av kommunen som barnehagemyndighet

Barnehagelova § 11: «Kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet. **Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier** når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet».

Regulering av kommunen som barnehagemyndighet

Formålet med føresegna er å ivareta likebehandling og tillit.

Oppgaver med tilsyn og søknader om dispensasjon skal skiljast frå eigaroppgåvene.

Må vurdere de andre myndighetsoppgåvene.

Regulering av kommunen som barnehagemyndighet

«Det betyr at kommunens oppgaver som barnehagemyndighet ikke skal utføres av de samme personene eller ligge under nærmeste leder som også ivaretar oppgaver som barnehageeier».

Interkommunalt samarbeid

Kommunelova § 17-1:

«Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid.

Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til».